

her har tilladt mig at fremhæve, og beder ham skjænte dem en alvorlig Overveielse.

Berg: Det forekommer mig, at ingen af de ærede Herrer, som have haft Ordet om denne Sag, have reist det Spørgsmaal, om de finansielle Forhold her i Landet overhovedet tale for, i næste Finantsaar at gaa til Anlæg af den Natur, som Lovforslaget tilligter. Jeg har nok hørt, — og det faae vi at høre ved enhver Leilighed — Tale om den bugnende Statskasse; men jeg tror, at selv om man lod Statskassens Overflødighed flyde ud i Befolkningen, og det var jo forsaavidt meget naturligt, at man gav Befolkningen tilbage, hvad man har taget for meget i Stat i de senere Aar, ville vi neppe være sikrede imod Krise af forskjellig Art omkring i Landet i den kommende Tid. Det er muligt, at det vil gaa bedre, end det synes efter de Regn, der vise sig paa forskjellig Maade paa Horisonten, men ogsaa muligt, at det kan gaa meget værre, og jeg vilde derfor gjerne ved Behandlingen af denne Sag, lade et Ord indflyde om, hvorvidt det turde anses for rigtig at bevilge saa betydelige Udgifter af Statskassen, som her er Tale om for det næste Finantsaar. Man siger, det er kun 1 Million for det første Finantsaar; men man binder sig for 6½ Million i den nærmeste Fremtid, uagtet man ikke kan skjønne, hvad den nærmeste Fremtid vil bringe os i finansiell Henseende. Jeg skulde derfor tilraade, at man med Hensyn til denne Art Lovforslag vil være meget forsigtig for Eiden. Man forlanger af de praagjældende Egne en Sikkerhed for, at de ville tilskyde et Beløb af, paa det ene Sted 100,000 Kr., paa det andet 80,000 Kr. pr. Mil. Det vil for disse Egnes Vedkommende tilsammen, saavidt jeg skjønner, blive omtrent 1½ Mill. Kroner, og forinden der ydes Sikkerhed for, at et saadant Beløb kan komme tilstede, før der ikke begyndes paa Baneanlægget. Nu er det imidlertid en Selsølg, at, saafremt Rigsdagen gaar hen og vedtager dette Lovforslag, maa der og vil der blive reist en Bevægelse i de vedkommende Egne for at skaffe Sikkerhed for, at disse Penge vilde komme tilstede. Men denne Bevægelse i Retning af at binde for enkelte Egnes Vedkommende, under de nuværende Konjunkturer, 1½ Mill. Kroner til disse Formaal, vil efter min Mening i en meget væsentlig Grad yderligere forulempe og forstyrre Udviklingen af de øvrige materielle Samfundsforhold. Saavel paa Statskassens, som ikke mindre paa de praagjældende Egnes Vegne beder jeg om, at man vil tage i Betragtning, hvorvidt de nuværende Konjunkturer i vort og i de omkringliggende Lande, som kunne have Indflydelse paa vort, tale for, at vi nu gaa til disse Udgifter. Jeg har hermed ikke villet sige, at jeg ønsker i og for sig at standse en Udvikling af denne Natur. Blive Ederne opadgaende igjen, kunne vi jo

tage noget raskere fat, hvis vi have standset. Vi kunne da indhente det Forsømte; saaledes maa private Mand, saaledes maa fnevre Samfund bæve sig ad, og saaledes mener jeg, at ogsaa Staten maa bæve sig ad. Det blev nævnt af en æret Taler idag, det ærede Medlem for Veile Ants 3die Valgkreds (Th. Nielsen), at vi havde her i Landet fulgt 4 forskjellige Jernbanesystemer. Ja, vi have allerede 4, og dette er det 5te. Vi have saaledes et System for de sjællandske Jernbaner, et for de jydsk-synske Statsbaner, et for Solland-Falsterbanen, et for de anlagte Privatbaner og det 5te her. Det er forskjellige Systemer, som saaledes i de senere Aar omtrent jevnside ere fulgte; man har bygget og bygger efter 4—5 forskjellige Systemer paa een Gang. Dette vidner efter min Opfattelse ikke for den Antagelse, at vor øverste Jernbanebestyrelse gennem de senere Aar egentlig har dannet sig en grundig gjenmentænkt Plan for Jernbaneanlæg, overensstemmende med hvad den sidste ærede Taler kaldte Jernbaneanlægets Natur og Væsen. Det taler efter min Opfattelse i alle Maader for det Modsatte. Det taler for, hvis man iøvrigt ikke vidste det iforveien, at der er indblandet i Ordningen af dette Forhold mange ofte baade personlige og lokale Hensyn, som have forstyrret Gjennemførelsen af Jernbaneanlæg efter en ensartet, fornuftig anlagt Plan. Med disse Bemærkninger er ikke den nuværende Regjerings Holdning dømt eller bedømt, heller ikke selv det nye Princip, der ligger i Forslaget, men jeg slutter mig ved disse Bemærkninger til de Overveielser, der ere fremførte, og som gaa i Retning af, at man bør sætte som Maal engang at naae — og jeg siger saa hurtigt, som Omstændighederne tillade det, — at Staten tager i sin Haand Ledelsen af samtlige Baner, efterat de forskjellige Interesser, som her komme i Betragtning, paa passende Maade ere fyldestgjorte. Men uagtet jeg er enig i, at mange Hensyn tale for, at f. Ex. de sjællandske Baner kunne gaa over til Statsdrift, hvorfor jeg ogsaa i sin Tid stemte imod Forlangelserne af Lidsfristerne for en saadan Overtagelse af de sjællandske Baner, og uagtet jeg ogsaa vil være stemt for at se de 3 senest anlagte private Banestrekninger gaa ind under Staten som dens Eiendom og under dens Drift, maa jeg dog advare imod, at man herfra alfor ensidig betoner Tidspunktet for en Overdragelse til Staten af de private Baner uden med det Samme at betone, under hvilke Betingelser den skal ske, og mig forekommer det, at ærede Talere fra Fyn og fra Sylland have udtalt sig paa en saadan Maade for en saadan Overdragelse — og den ærede Minister har jo sagt, at han vilde tage disse Udtalelser som en Tilskyndelse i den Retning, navnlig ogsaa naar det blev billiget af Udvalget, — at saadanne ensidige Udtalelser kunne føre til, at man som Konsekvens